

MODEL FAZNOG PRISTUPANJA

Kao predlog za operacionalizaciju revidirane metodologije proširenja

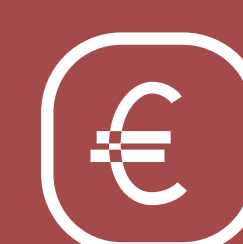
NOVA DRŽAVA ČLANICA

Puno učešće u institucijama i politikama EU, podložno određenim privremenim ograničenjima, kao što je pravo veta u Savetu EU

Prava državljana EU

Nivo finansiranja koji u potpunosti odgovara konvencionalnom članstvu

MODEL FAZNOG PRISTUPANJA

KREIRANJE PROSTORA ZA DIJALOG

RANA INTEGRACIJA

- Evropski savet – dijalog o javnim politikama od Faze I
- Savet EU – dijalog o javnim politikama i selektivan status posmatrača od Faze I; učešće sa pravom da se govori od Faze II
- Sud pravde EU – imenovanje osoblja od Faze II
- Komitologija – dijalog o javnim politikama, veoma selektivno, od Faze I; selektivan status posmatrača od Faze II
- Savetodavna tela – Zajednički savetodavni komiteti od Faze I i II

PRIORITIZACIJA OSNOVA

KVANTIFIKACIJA OCENA

- Kao jasan osnov za napredak po fazama
- Ne samo poglavlja, već i podoblasti osnovnog klastera (reforma javne uprave, politički i ekonomski kriterijumi) treba da budu kvantifikovani

OSNOVE

- Za razliku od ostalih klastera koji bi zahtevali prosečnu ocenu 3, sva poglavlja i podoblasti u klasteru 1 bi zahtevala minimalnu ocenu 3 (umereni nivo spremnosti) za ulazak u Fazu I
- Za razliku od ostalih klastera koji bi zahtevali prosečnu ocenu 4, sva poglavlja i podoblasti u klasteru 1 bi zahtevala minimalnu ocenu 4 (dobar nivo spremnosti) za ulazak u Fazu II

DINAMIKA NAPRETKA ZASNOVANA NA SVEOBUHVAATNOM, TRANSPARENTNOM I OBJEKTIVNOM OCENJIVANJU

ŠEST KLASTERA

- Model zadržava klasterku strukturu
- Dodaju se kvalitativne ocene za podoblast osnovnog klastera – funkcionisanje demokratskih institucija
- Kvantifikacija svih kvalitativnih ocena kao konačni korak u procenivanju i upoređivanju stepena spremnosti za članstvo

JASAN PUTOKAZ ZA NAPREDAK PO FAZAMA

VEĆA PRECIZNOST KRITERIJUMA NAPRETKA

I faza: minimum umereni nivo, odnosno prosečna ocena 3 za svaki od klastera
II faza: kombinacija umerenih i dobrih ocena, minimalna prosečna ocena 4
III faza: napredan nivo spremnosti u svim klasterima; sva poglavlja zatvorena
IV faza: napredan nivo spremnosti konsolidovan

PROGRESIVAN PRISTUP NOVIM INSTRUMENTIMA FINANSIRANJA

Progressivno uvećavanje dostupnih sredstava za strukturne i investicione projekte

REVERZIBILNOST

- Pojednostavljenje procedura za slučaj dugotrajne stagnacije ili nazadovanja
- Uvećanjem „šargarepe“, države kandidati bi imale mnogo više da izgube
- Jasan mehanizam reverzibilnosti: zamrzavanje određenih benefita u slučaju stagnacije ili blagog nazadovanja; pad u nižu fazu u slučaju ozbiljnog nazadovanja

REVIDIRANA METODOLOGIJA PROŠIRENJA

SNAŽNIJE POLITIČKO UPRAVLJANJE

POLITIČKI DIJALOG I DIJALOG O JAVNIM POLITIKAMA

Kreiranje novih mogućnosti za dijalog, posebno u onim oblastima gde usklađenost dobro napreduje i gde su ključni kriterijumi zadovoljeni (status posmatrača u ključnim sastancima EU o pitanjima od suštinskog značaja za države kandidate)

KREDIBILITET

MERITOKRATSKI PROCES

Kada država kandidat zadovolji objektivne kriterijume, države članice će se usaglasiti da se pređe u sledeću fazu pristupnog procesa

SNAŽNIJI FOKUS NA REFORMAMA U OSNOVNOM KLASTERU

Rezultati ovih reformi biće uslov za dublju sektorsku integraciju i napredak

DINAMIČNIJI PROCES

KLASTERIZACIJA POGLAVLJA

Ovo će omogućiti usmeren dijalog i pronalaženje prilika za ubrzano usklađivanje i integraciju u sve javne politike EU – jasan benefit za države kandidate

PREDVIDLJIVOST

USLOVLJAVANJE

- Podstaci verodostojnu političku volju
- Veća preciznost onoga što EU očekuje u različitim fazama procesa i koji su pozitivni i negativni ishodi
- Uslovi moraju biti objektivni, precizni, striktni, detaljni i proverljivi, podržani ocenama civilnog društva
- Jasni i merljivi podstaci od direktnog interesa za građane; uvećani fondovi i investicije
- Bliža integracija – fazno uključivanje u pojedinačne politike, programe i tržište EU
- Pojednostavljene procedure za sankcionisanje stagnacije ili nazadovanja

KREDIBILNA PERSPEKTIVA ČLANSTVA

KLJUČNO SREDSTVO ZA PROMOVISANJE

VLADAVINE PRAVA

DEMOKRATIJE

OSNOVNIH PRAVA

Sava Mitrović, Istraživač; Anesa Omeragić, Koordinatorica za komunikacije i organizaciju događaja

© Centar za evropske politike - CEP Beograd